

Državna garancija za bančne vloge

20. oktober 2008

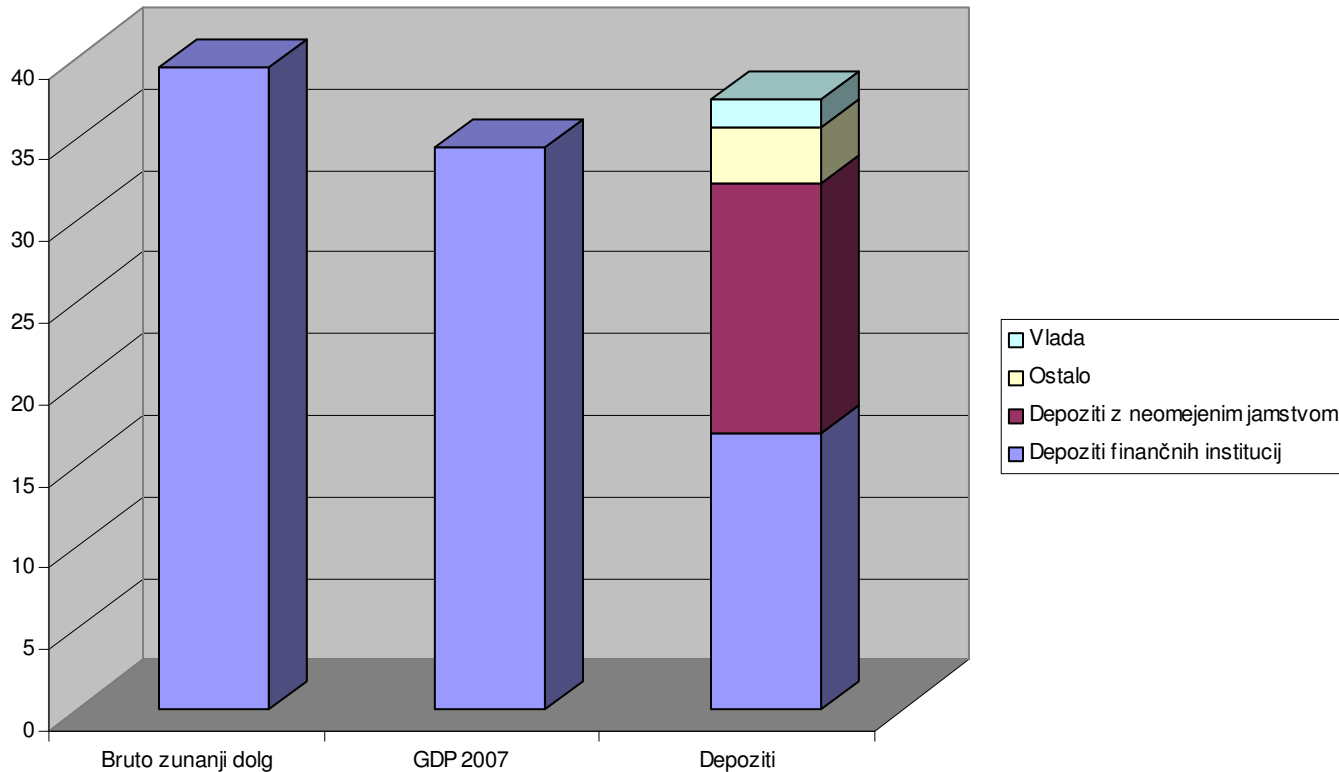
»Vlada bo uveljavila državno garancijo za zavarovalne vloge za fizične osebe ter mikro in mala podjetja v bankah v Sloveniji«, smo lahko te dni prebrali v medijih. Tako so se na vladi odločili po predhodni odločitvi sosednje Avstrije, da bo za bančne vloge ravno tako neomejeno garantirala. Vsaka druga, slabša oblika garancija bi namreč povzročila odliv denarnih vlog čez slovensko mejo. Ta garancija naj bi veljala dobro leto, do konca 2009.

Slovenci smo večinoma z zadovoljstvom sprejeli gornjo novico. Ni kaj, država bo poskrbela za nas v primeru krize, ni se nam ni treba ničesar bati, saj je naš denar varno spravljen na katerikoli slovenski banki. Preden brezskrbno prepustimo denar kaki od komercialnih bank, velja preveriti, s čim in na kakšen način lahko garantira Banka Slovenije za naše vloge. Veliko povedo računovodski izkazi, ki jih slovenska centralna banka redno objavlja na svojih spletnih straneh.

Konec avgusta 2008 je bilo vseh bančnih vlog v Sloveniji za 37.4 milijard EUR. Depoziti finančnih institucij znašajo 16.9 milijarde EUR, depoziti vlade pa 1.7 milijarde. Preostane še 18.8 milijard EUR, od katerih bo z novim zakonom zaščitena večina - po besedah vlade dobrih 15 milijard EUR. Od kod vladi denar za morebitno izplačilo 15 milijard, ko pa ima lastnega denarja komaj za dobrih 11% te vsote, devizne rezerve Banke Slovenije skupaj z zlatom pa so manjše od 0.7 milijarde EUR? Po drugi strani pa znaša slovenski bruto zunanji dolg blizu 40 milijard EUR, kar je nekoliko več od letnega domačega bruto proizvoda, ki je za leto 2007 znašal 34.471 milijarde EUR.

Ob stečaju kake večje banke bi lahko prezadolžena država ta sredstva dobila le z najemom novih posojil. To je podobno, kot da bi si utaplajoči nalil še malo vode v grlo. V podobnem položaju je večina Evropskih držav in Evropska centralna banka je za reševanje nastale krize zagotovila »potrebna likvidnostna sredstva«. Enako so storile tudi centralne banke Velike Britanije, Švice in ZDA ter skupaj z mednarodnim monetarnim skladom svet preplavile z »likvidnostnimi sredstvi«, to je papirnatiimi valutami brez kritja.

Preprosto rečeno: imeli bomo višjo inflacijo, ki nam bo počasi in tiho vzela del vrednosti prihranjenega ali zasluženega denarja.

In kaj lahko v danih razmerah stori povprečni državljan? Vsak mesec si kupi nekaj investicijskega zlata in ga shrani nekje na varnem. Spravljati zlato v bančni sef v časih, ko bankam grozijo stečaji, najbrž ni ravno najbolj smotrno. Osveščeni ljudje širom po svetu vse bolj kopičijo zlato in v zadnjem času kovnice s svojo proizvodnjo enostavno ne dohajajo več povpraševanja. Ameriška kovnica trenutno ne sprejema več naročil za ameriške orle in bizone, južnoafriška kovnica za Krugerrande, rafinerija Johnson Matthey je ustavila naročila za 100 unčne srebrne ingote, ostale kovnice pa so večinoma podaljšala dobavne roke na nekaj tednov.

Gorazd Vidmar